

bokselskap.no, 2011

Olav Nygard: *Utvalgte dikt*

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Olav Nygard

Utvalgte dikt

1915–23

□

[Døyande gallar](#)

[No reiser kvelden seg](#)

[Eg andar hol i kvitan is](#)

[Eg trøyter dei dimsvale dagar](#)

[Til «ljaamannen»](#)

Døyande gallar

Det brenn som eld i stungen barm
der livsens kjelde braut sitt bægje;
i eige blod han finn sitt lægje,
men held seg upp paa spana arm.

I augo under sterke bruner
brenn endaa livsens ofse-eld
og lyser upp i daudsens deld
paa løynde livs og lagnads runer.

Men blode renn i bylgje-straum
or sine kvelvde brotne borgjer
lik djupe tjønn i høgfjells-horgjer

der grunnen brest og løyser flaum.
Hans hovud sig, og augo starar
i dulde taake-heimar inn
med spursmaal, og paa munn og kinn
glid fram eit solfalls-drag som svarar.

Ein skugge av ein spotte-smil
med helferds-mod og trass seg blandar,
d'er livsens rike son som vandar
aa dylje seg fyr daudsens pil.
Hans hovud sig, men armen ranar
hans siste kraft og held seg rak;
i bringa gjeng eit bivre-tak;
men smilen sit; og bive svanar.

No reiser kvelden seg

No reiser kvelden seg i vesterbrun,
han trør paa lette føter gjennom tun
og skuggeveven fjell imillom hengjer.
Det gjeng ei kviskring gjennom kjørr og lyng,
og talatrasten skifter ljod og syng
med avdagsskjelven under sine strenger.

Men dagen tek sin gangar fast i taum,
tek ferdakaapa paa med gullrend saum
og burt fraa blaane etter blaane skundar
Det gular gjennom svale dal og lid
der skuggen ventar natta, brura si,
og ør i sine elskhugsdraumar blundar.

Med linne andardrag stig natta inn,
med myrke lokkar kringum hals og kinn

og herdaduk av alvelette eimar.
Og kløkke lundar, æolsharpe-klang,
ris bljugt som gjenteborn or moderfang
og sviv paa lettan fot i svale heimar.

Det gjeng ein sælebiv imillom fjell
so fræa emnar seg og hamsar fell
og undrings-øre augo upp seg vender:
Or djupe himlar slær ein baaregong
av evig skapings-gir og sfæresong
som helsar frendeblidt mot døkke strender.

Eg andar hol i kvitan is

Eg andar hol i kvitan is paa rute,
legg eine auga aat og gløser ut.
Seg losnar du ell dregst du til, du knute
som knytte deg ein dag daa dimd og grut
og gygreskodde la meg bleik paa pute
og gav meg blundedrykken beisk som lut.
Aa, hjarta var for sterkt, eg fekk kje blunde;
men drykken vann daa verk: eit liv vart bunde.

Eg andar hol paa isen: Sol og klaare,
eit hav av blaatt med gyllte render paa;
slik himel daa, – det er som alt var bore
av englevengjer, stillt i flog! Aa sjaa
paa fjella! Her hev meister skore
eit relief – ei hand med gudetraa,
med hugsynsbivring, brand i bein og sansar;
d'er berre grjot, – men fjell og dalar dansar!
Sjaa dagen hev kje hov i sine hender;

d'er sylv som drys, d'er gull –. I svaneham
sig burt ei skarlakssky; um himmelstrender
glid violette bylgjur att og fram;
d'er fredlyst alle himlar, alle grender,
ei høgtidstille, skir og undersam.

Naar verda sine villskerider gløymer
ho er eit voggebarn som smiler, drøymmer.

Men sjukestova tyngjer; græmestunder
sit naglefast i veden; kvar den skaut,
kvar stokk der augo laag daa feberblunder
som raude bylgjur gjennom sjæla braut,
dei ber eit minne, livfullt som eit under
men tungt som mara; det var blod som gaut
den raude rygd i dette bilætfylgje
som dansar yver vegg lik draug paa bylgje.

Eg gjeng til dørs og kjenner smil paa munnen,
d'er bylgjekambar av den glededflaum
som bryt seg songfræg gjennom hjartebrunnen
i bringedjuve, riv med stryk og straum
dei graae vettebol som raadde grunnen,
og skirest som ein blaaøygd morgondraum.

Det tonar inn som spana svalevengjer
i flog strauk yve hundra harpestrengjer.

Eit mæle vaknar liksom sus i skogen;
eg kvekk med hand paa dørålaasen lagd.
Daa spør det stilt og fast: «Seg er du mogen
fyr dagsens glede, fyr den store bragd?»
Eg stamar: «Mogen – sjølv barnehugen
er skapt fyr glede –.» Eg vert nedatt tagd:

«Kann du sjaa draugedans med smil paa munne?

Du stod nok strid, men du hev ikkje vunne.

Du rømer og vil drukne dine minne;

men dette rom skal sjaa den same strid

sin annan gong.» «Men skal eg sitje inne

i draugelag mi heile livetid?»

«Til denne tunge striden du kann vinne.»

«Daa ligg eg bleik, daa drys det dogg i lid.»

«Daa ligg du bleik i smil; daa hev du bunde

ein krans til livsens drott; daa kann du blunde.»

Eg bøygjer hovud, tegjer, freistar berre

aa lyfte hand til livd som fyr eit slag;

men avgjerdsstunda ek seg nær og nærre,

eg lyt nok velje, velje same dag.

«Du strenge bodords-berar, hels din herre

eg vel meg gløymsle fram fyr draugelag.

Det lyt vel heite at eg vilde røme;

men staupe var for djupt og beiskt aa tømme.»

Eg trøyter dei dimsvale dagar

Eg trøyter dei dimsvale dagar

med tanken sit saarhendt og ror

til solhulde hangande hagar

der smil liksom vaarblomar gror.

I linnstillte lengslur eg smiler;

ein blaadæmd og svaneskir draum

sig søt gjennom hugen og kviler

i sus som ein idande straum.

Eg lengtar i blaadæmde næter
og kjenner ein varm-ande slær
i mot meg i bivrande æter,
ei helsing som vaknar og fer.

Eg lengtar til hangande hagar
der staupe med nektaren gjeng
i kjærvene-lag, og dei dagar
sig kveldblidt i draumenatt-seng.

Til «ljaamannen»

Stig fram or lauvhengløyne der du kviler
med blomeband – er det din dølneljaa?
Det er kje staalglim – tjørnblaa rosur smiler
i alle gluggar; aa eg kan nok sjaa
kor hjelpelaust du harde munndrag spiler
te lage smil – bryt taareperlur paa
i tome augneholar? Kann du tvinge
slikt gull or bleike bein og blodlaus bringe?

Aa ver kje bljug av dine ljote lender,
av gnagelaaten i ditt turre kne;
din elsk er hjarthemild, i dine hender
ber elskhugsgaavunn bod om sæld og fred.
Kvi skjelv ditt viv? Aa, mildt som mor du sender
ditt brudlaupsbod med livsens helsing ved.
Den rædde møy! Ho utan deg laut lide
i jomfrubur den største kjærleikskvide.

Stig fram or dine løyndomsfulle dalar,
du er ein kjenning ifraa ungdoms tid;
eit gammalt sigersminne endaa hjalar

i evigt dvergemaal her under i
mi sjæl; i den ekstase-bylgja svarar
eg etterverken av so stor ein strid.
Og vemodsfull eg ser kor live vimlar
i villsvarm fyrr det stig mot kveldblaa himlar.

Du veit, du veit kor lite eg hev vunne
aa byggje livsverk av min ungdoms draum;
du veit kor tusund meinklør traatt hev spunne
meg fast og alltid fastar i sin taum.

Og venenn, venenn som eg skulde funne –
aa var eg sjølv slikt vatn uti straum?

Men dei som let meg sjaa Guds varme tanke
i venskap, dei laut sjølve manna sanke.

Men etter alt ligg livsens leid forklaara
og bivrar barneskirt i sylvslørd sol;
fraa morgonlidenn slær den raude baara
av heilag livstraa kring min svanestol.

Og yve dvalemoann hev det vaara
med roseflod i alle audebol.

D'er same staupa som eg fordom tømde,
men draumdrykk skin der blodrus-vinen blømde.

Attende i ditt fang eg hovud hallar,
eg blundar av so eg kann betre sjaa,
og høyre naar i lauvsus lognt du svallar
og svevnsyng som med kvitkoll-tungur smaa.

Aa det er søte ungdomssviv som kallar
meg heimatt, heim der eg drog ut i fraa.

Og ringen renn i hop; i songmod hjalar
min fyrste vaar igjenom austerdalar.

Olav Nygards *Utvalgte dikt* er lastet ned gratis fra bokselskap.no